

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **A. G.**,
oskarżonego z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2023 r.,
wniosku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
zawartego w postanowieniu z dnia 10 października 2023 r., sygn. II K 110/17,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosek uwzględnić i sprawę oskarżonego A. G. przekazać do
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Częstochowie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 października 2023 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że oskarżony A. G. cierpi na szereg chorób szczegółowo opisanych w dotychczas sporządzonych opiniach biegłych lekarzy, które to schorzenia spowodowały w toku sprawy zawieszenie postępowania karnego, podjętego w oparciu o opinię biegłego lekarza neurologa z dnia 18 lutego 2023 r. (k. 281-295) postanowieniem z dnia 28 lutego 2023 r. (k. 297). Jednak pomimo podjęcia postępowania i skierowania

sprawy do rozpoznania na rozprawie, oskarżony trzykrotnie nie stawiał się na wyznaczone terminy rozprawy, przedkładając za pierwszym razem zaświadczenia lekarskie (k. 366), za drugim usprawiedliwiając nieobecność złym samopoczuciem wynikającym z choroby i powołując się na badanie lekarskie na potrzeby wydania opinii o stanie zdrowia w innej sprawie (k. 382-388), a za trzecim razem bez żadnego usprawiedliwienia (k. 404). Z opinii z dnia 19 lipca 2023 r. sporządzonej w innej sprawie wynika, że oskarżony nie może odbywać kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym (k. 398-403). Sąd nadmienił, że niemożliwe jest ewentualne osadzenie oskarżonego w warunkach aresztu śledczego, jednak w świetle opinii z dnia 18 lutego 2023 r. możliwe jest wykonanie z nim czynności procesowych przy zachowaniu szczególnych warunków. Jako jedyną możliwość rozpoznania sprawy A. G. wskazał na rozpoznanie jej przez sąd położony blisko miejsca zamieszkania oskarżonego, bowiem tylko w ten sposób można uniknąć niekorzystnych dla jego zdrowia konsekwencji wynikających z pięciusetkilometrowej podróży (w jedną stronę) i konieczności co najmniej kilkudziesięciogodzinnego pobytu poza miejscem zamieszkania. Oskarżony mieszka około 50 kilometrów od Sądu Okręgowego w Częstochowie, zatem dotarcie tam nie nastręczy poważnych trudności, zwłaszcza, że oskarżony zgłosił się na badanie lekarskie w K. (ok. 80 km od miejsca zamieszkania). Również - gdyby zaszła taka konieczność - doprowadzenie oskarżonego na rozprawę z miejsca zamieszkania nie napotka na trudności, a w przypadku rozpoznawania sprawy w Gorzowie Wielkopolski jest to niemożliwe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że kryterium "dobra wymiaru sprawiedliwości", które stanowi podstawę do przekazania sprawy innemu sądowi w oparciu o przepis art. 37 k.p.k., należy wiązać również z tym, że w sprawie materializuje się ryzyko nierozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy bez zbędnej zwłoki na skutek wystąpienia trudności związanych ze stanem zdrowia oskarżonego (stwierdzonym opinią lekarską), który uniemożliwia

mu stawiennictwo w sądzie właściwym miejscowo, a czyni realnym udział w postępowaniu w innym sądzie, bliższym miejsca jego zamieszkania (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2021 r., sygn. IV KO 8/21, SIP «Legalis» nr 2580293; z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. III KO 5/21, SIP «Legalis» nr 2532385; z dnia 4 lutego 2021 r. sygn. IV KO 139/20, SIP «Legalis» nr 2532453, z dnia 16 maja 2018 r., sygn. V KO 30/18, SIP «Legalis» nr 1781836).

Z opisaną wyżej sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Jak wynika z informacji zawartych w uzasadnieniu wniosku, a znajdujących potwierdzenie w dokumentach akt przedmiotowej sprawy, w szczególności aktualnych opiniach sądowo-lekarskich z dnia 18 lutego 2023 r. i 19 lipca 2023 r. (k. 281-295 i k. 398-403) oskarżony A. G. niewątpliwie obciążony jest poważnymi schorzeniami neurologicznymi i kardiologicznymi – przeżył dwa udary niedokrwienne, przemijający atak niedokrwienności oraz dwa krwotoki śródmózgowe – co skutkuje trwałym uszkodzeniem tkanki mózgowej pod postacią rozszaniowanych ognisk niedokrwiennościowych i jam malacyjnych w obrębie jąder podkorowych i kory mózgowej. Jednak w chwili badania sądowo-lekarskiego przeprowadzonego w dniu 30 czerwca 2023 r., jak i w dniu 13 lutego 2023 r., przez lekarzy specjalistów neurologów i lekarza specjalistę medycyny sądowej, oskarżony pozostawał w stanie ogólnym dość dobrym, w pełnym kontakcie logicznym. Wprawdzie – jak wynika z opinii sądowo-lekarskiej z dnia 19 lipca 2023 r. (k. 398-403) – stan zdrowia A. G. uniemożliwia mu odbywanie kary pozbawienia wolności w warunkach izolacji więziennej bowiem wymaga on dalszego leczenia specjalistycznego, a w przypadku ewentualnych kolejnych incydentów udarowych lub powikłań chorób, na jakie cierpi - także pilnych i niezwłocznych interwencji medycznych. Jednak – jak słusznie zauważa sąd wnioskujący – w świetle opinii z dnia 18 lutego 2023 r. możliwe jest wykonanie z nim czynności procesowych przy zachowaniu szczególnych warunków. Biegły sądowy w zakresie neurologii ustanowiony przy Sądzie Okręgowym w Katowicach dr n. med. specjalista neurolog P. W. w ww. opinii analizując m.in. opinię sądowo-lekarską specjalisty kardiologa z dnia 7 kwietnia 2022 r. wskazał, że „ewentualne wahania poziomu ciśnienia, które mogłyby być niekorzystne dla pacjenta są możliwe do opanowania za pomocą systematycznego pobierania leków, jak też możliwej redukcji stresu poprzez

ograniczenie czasu przesłuchania przykładowo do godziny, lub też zapewnienie możliwości przerw oraz możliwości swobodnej zmiany pozycji, przykładowo ze stojącej na siedzącą; zaś wahania ciśnienia są stałym elementem naszego życia, gdyż nikt w zasadzie nie funkcjonuje w warunkach bezstresowych. Odnosnie do ewentualnego odbywania kary pozbawienia wolności przez oskarżonego należy niewątpliwie zapewnić możliwość korzystania z adekwatnej penitencjarnej opieki zdrowotnej. Najbardziej znaczącym czynnikiem ryzyka powtórnego udaru jest obecność udarów już przebytych, niezależnie od przebywania w warunkach wolnościowych czy też warunkach odosobnienia penitencjarnego” (k. 281-295). Treść wniosków ww. opinii nie nasuwa żadnych wątpliwości co do możliwości wykonania z oskarżonym czynności procesowych przy zachowaniu szczególnych warunków. Jak jednak trafnie wskazał Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, „jako jedyna możliwość rozpoznania sprawy A. G. jawi się rozpoznanie jej przez sąd położony blisko jego miejsca zamieszkania, bowiem tylko w ten sposób można uniknąć niekorzystnych dla jego zdrowia konsekwencji wynikających z pięciusetkilometrowej podróży (w jedną stronę) i konieczności co najmniej kilkudziesięciogodzinnego pobytu poza miejscem zamieszkania. Oskarżony mieszka około 50 kilometrów od Sądu Okręgowego w Częstochowie, zatem dotarcie tam nie nastręczy poważnych trudności, zwłaszcza, że oskarżony zgłosił się na badanie lekarskie w K. (ok. 80 km od miejsca zamieszkania). Również - gdyby zaszła taka konieczność - doprowadzenie oskarżonego na rozprawę z miejsca zamieszkania nie napotka na trudności, a w przypadku rozpoznawania sprawy w Gorzowie Wielkopolski jest to niemożliwe”.

Wobec powyższego, celem usprawnienia procedowania, za słuszny należało uznać postulat sądu właściwego miejscowo i sprawę przekazać innemu sądowi równorzędnemu na podstawie przepisu art. 37 k.p.k. Z uwagi na stan zdrowia oskarżonego warunkiem faktycznego rozpoczęcia procesu i jego zakończenia w rozsądnym terminie jest przekazanie sprawy do rozpoznania temu sądowi równorzędnemu, który z uwagi na swoje usytuowanie (możliwość dojeżdżania oskarżonego na rozprawy) stwarza realną możliwość przeprowadzenia postępowania karnego. Nadmienić należy, że wprowadzie *de lege lata* obecność oskarżonego na rozprawie nie jest już - jak to było dawniej - obligatoryjna (art. 374

§ 1 zd. pierwsze k.p.k.), to jednak w interesie wymiaru sprawiedliwości leży stworzenie takich warunków organizacyjno-technicznych, by uprawnienie podsądnego do aktywnego uczestnictwa w postępowaniu i realizowania prawa do obrony (przez udział w rozprawie sądowej) miało charakter rzeczywisty, a nie iluzoryczny. Do wystąpienia ryzyka tego typu niepożądanych deformacji prawa do obrony (w tej warstwie, w której prawo to może być przez oskarżonego realizowane przez aktywne uczestnictwo w rozprawie sądowej) mogłoby dojść, zważywszy na kłopoty z dotarciem przez oskarżonego do sądu właściwego miejscowo wynikające z (potwierdzonego w dokumentach medycznych) stanu zdrowia oskarżonego, utrudniającego mu podróżowanie na dalsze odległości. Uwzględniając z tych powodów inicjatywę sądu miejscowo właściwego sprawę oskarżonego A. G. przekazano do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Częstochowie.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

AG

[ms]